

הקרירות עכ"ל, ולפ"ז לא יהי' סתירה משו"ע סוף סי' ל"ח שפסק המחבר שם
דמצורע אסור להניח תפילין עיי"ש דזה לא נק' מצורע.

ל, ג, אבל הרוכב : כ"כ המ"א ועיין במחצית השקל בשם הא"ר שמוחק
תיבת רוכב דברוכב לא יוכל לישן וכן בלבוש שהביא המ"א דין זה בשמו ליתא
שם תיבת רוכב.

לב, א, ואם א"א . . צריכים גניזה : ועיין בשערי תשובה ס"ק ב' שהאריך
בזה ועיי"ש גם בס"ק ג.

שם, ה, דבוקים זה בזה טוב לתקנם : צ"ע בזה דהא לקמן סי' ל"ו סעיף
ה' מבואר דתגין הנוגע' זה בזה דפסולים וצריך לתקנן כו' ⁵ ועיין במחצית השקל
סי' ל"ב ס"ק ג' מ"ש בזה ובשערי תשובה שם ס"ק ז'.

שם, ז, אם א"א למצוא . . יש להכשיר : עיין במחצית השקל שכתב בשם
ב"ש שמ"מ אין לברך עליהם דלא כלבוש שכתב לברך עליהן עיי"ש וכ"כ היד
אפרים.

שם, יא, שיש בכלל מאתיים מנה : ואע"ג דאסור לשנות מקדושה חמורה
לקדושה קלה כדלקמן סי' מ"ב מ"מ הכא דאינו אלא הזמנה בעלמא מותר
לשנותו לקדושה קלה אבל לדבר חול אסור — מ"א בשם הלבוש עיי"ש ⁶.

שם יד, מן המותר : ר"ל ממין המותר בפיק.

שם, לג, ולקבל עונשו הרבה מאד : ועיין פמ"ג משבצות ס"ק י"ט וז"ל
בוודאי עונש הסופר יותר משוחט שמאכיל טריפות כו' עיי"ש מ"ש בזה.

שם, לו, ואם המשיך יותר מדאי כדי למלאו השיט' : לכאורה ר"ל כדי
שיהיו השורות שוות, כדלקמן סעיף מ"ח אך צ"ע מה שכתב להסתפק בזה אם
כשר אם לאו הא שם מבואר דכ"ז לכתחילה אבל בדיעבד כשר אפי' כתב הרבה
חוץ לשיטה ⁷, ועיין בלבושי שרד שמגיה בלשון הט"ז ס"ק כ' שכתב כדי
למלאות השיטה כו' דצ"ל כדי למלאות החלק כו' ור"ל מקום החלק שגרר האות
יתירה כגון הוי"ו בתיבת מצות והמשיך למטה הצדי"ק וכן בתיבת נותן שהוי"ו
יתירה וגרר אותו להמשיך הנו"ן למטה בזה יש להסתפק אם כשר או לאו
עיי"ש.

שם, מח, אם נודמנה לו תיבה בת ה' אותיות : עיין במ"א ס"ק מ"ו

(5) ראה הערות בשו"ע אדה"ז — מלוקטים מתוך ספרי האחרונים (ירושלים) שהביאו
דברי מאיר עיני סופרים שהקשה כן.

(6) וכ"ה גם בשו"ע רבנו לקמן רס"י מב.

(7) צ"ע כוונתו. הרי הכא מיירי שכבר האריך המשך האות כו'.

שכתב ואפשר שבא ללמד כאן דשני אותיות מותר לכתוב אפי' בתיבה בת שלשה אותיות דבזה הרמב"ם מודה עכ"ל. ועיין במחה"ש שם שכתב על המ"א הנ"ל דנקט מילתא דפסיקא דשני אותיו' בכל ענין מותר אפי' הם רוב תיבה משא"כ ג' אותיות לפעמים אסור אם הם רוב תיבה כו' עיי"ש. וגם משמע מהמ"א בס"ק הנ"ל דתיבה בת ח' אותיות מותר לכתוב חוץ לשיטה כיון שאינו רוב התיבה וצ"ע למה השמיט כל זה בשו"ע כאן דברי המ"א דפסק כאן כהרא"ש וש"ך סי' רע"ג ולא הביא המחלוקת שבין המ"א והש"ך ז"ל.

שם, נו, מן המותר בפ"ך : עיין בט"ז ס"ק כ"ח כתב דזה מיקרי ממין המותר בפ"ך עכ"ל ומסתמא גם כאן הכוונה כן.

שם, נח, ד' בתים ש"ר צ"ל אחד : מעור אחד כצ"ל וכן לשון המחבר בשו"ע סעיף ל"ח.

שם, סב, והמנהג החכמים ואבות בתי דינים : ר"ל שהם חכמים וגם אבות בתי כו' ⁸ אבל החכמים ועדיין תלמידים הן וגם תלמיד בפני רבו כל (צ"ל ?) אחד בדורו כן נ"ל ביאורו. והיינו לענין גובהן אבל רוחבן עיין לקמן סעיף ס"ג בשם הגאונים עיי"ש.

שם, קו"א יג, ה"ה ליותר מכאצבע : ר"ל דצריך לכתחילה להיות יותר מכאצבע ובדיעבד כשר ודלא כע"ת דפוסל בדיעבד עיין בה"ט ס"ק ס' הובא שם לשון הע"ת הנ"ל ומשמע מלשון הע"ת שהובא שם בהא דפסקו הגאונים לשיעור שני אצבעות (בין של יד בין של ראש עיין שם בבה"ט) היינו רוחב התיטורא למטה אבל רוחב ואורך הבית שיעור יותר מאצבע ואפי' בדיעבד פסול בפחות משיעור זה — לכן מסיים כאן בקו"א דלא כע"ת.

שם, סג, ויש לחוש לדבריהם : כן פסק המ"א בס"ק נ"ו לחוש לדבריהם וכתב המח"ש ע"ז היינו עם התיטורא ומעברתא והביא שם ביאורו ע"ז עיי"ש.

שם, סה, ע"י דפוס הב' : ר"ל שיש שני דפוסים טבלא שבה בולטין האותיות וטבלא ב' שבה שוקעין האותיות ותוך האותיות וסביבן בולטין.

שם, סח, כשרות בדיעבד אם אין לו אחרים : עיין במחה"ש שכתב ע"ז ואינו מבואר אם אין לו אחרים אם יברך על אלו עכ"ל.

שם, סט, וחכמי הזוהר כו' פחות מאורך שעורה : עיין במג"א ס"ק ס"א שכתב שם פירוש הזוהר ומסיים שם ח"ל וא"כ י"ל דלא איכפת לן אם השער יוצא חוץ לבתים יותר מכשעורה עכ"ל וצ"ע בזה למה לא פסק כהמ"א.

(8) להעיר משלהי מסכת הוריות ובכ"מ שהחכם והאב"ד הוו תרי גברי.

שם, ע, תהיה למעלה בראש הבתים : לראש הבתים.

שם, עח, וא"צ שיהיה כל התפירה בחוט אחד : ועיין במגיני ארץ במ"א ס"ק ס"ח ומ"ש שם על הגליון⁹.

לג,א, ובוה מחיצה של צד שמאל : לפ"ז הי' יכול לומר ואפי' יש שני מחיצות שלימות ביניהם מ"מ פסול כיון שלא נשאר בית א' שלם וצ"ע בזה למה כתב ואפי' יש מחיצה שלימה ביניהם כו' ועיין במחה"ש ס"ק ג'.

לה,א, קבלה בתיבת ראשי שיטין : עיין בעטרת זקנים.

שם, ב, לכויץ סופי השיטות : עיין לעיל סי' ל"ב סעיף מ"ח.

לו, ב, תמונת האותיות : עיין במשנה ברורה שהאריך מאוד בתמונת האותיות וכן בסי' ל"ב עיי"ש.

שם,אות כ, זויות באחוריה מלמעלה כשרה : עיין בפתיחת פמ"ג בסוף סי' ל"ב שכתב כל שיש לה זויות למעלה או למטה פסולה וצ"ע בזה¹⁰.

שם, אות מ, תמונת המ"ם פתוחה ככ"ף כפופה ווי"ו : עיין בפתיחת פמ"ג שכתב תמונתה מורכבת נו"ן וי"ו וצ"ע בזה.

שם, אות ס, סתומה, מחוץ לסתומה : היינו לצד שמאל.

שם, אות נ, וצוארה קצת ארוך : ר"ל ולא הרבה כדי שיוכל להסמיך כו'.

שם אות ס, וגגה . . חוץ לסתומה : ומרובע. כן משמע בפתיחת פמ"ג.

שם, ג, כמ"ש : עיין שם סי' ל"ב סעיף ל.

לו, א, מאריך ימים : ובשימושא רבה איתא מובטח שהוא בן עוה"ב ואין גיהנם שולטת בו ועוונותיו נמחלים לו.

לח, א, אלא בשעת ק"ש ותפלה : לשון המחבר בשו"ע להעמיד עצמו בגוף נקי בשעת ק"ש יניח תפילין בין אהבה לק"ש ויברך בק"ש¹¹.

שם : עיין במ"א ס"ק א' שכתב בשם ס"ח מי שלבו ערום לא יניח תפילין אע"פ שערותו מכוסה והביא ג"כ ראייה מסי' צ"א וסי' ע"ד שבק"ש מותר ובתפלה אסור ומדמה תפילין לתפלה עיי"ש במחה"ש וצ"ע למה השמיט כאן דין זה בשו"ע זה.

שם, ח, המצטער . . וכל מי כו' : עיין פמ"ג באשל אברהם אות י"ב

9) הכוונה לטופס שו"ע או"ח שהי' תח"י — וכתב שם הגהותיו על הגליון.

10) גם במ"מ שעה"ג סיים „וצ"ע". וראה בהמובא בהערות מלוקטים (הנ"ל הערה 5).

11) אולי ר"ל : משמע דסגי בק"ש [וראה שו"ע רכנו לקמן סי' פ ס"ג].